

Könyvek a felvilágosító munka szolgálatában

Ma már mindenki előtt világos, hogy Titóék Jugoszláviát az amerikai imperialisták felvonulási területévé teszik. Bennünket, magyarokat, a nemzetközi helyzet ilyenén való alakulása azért is érint, mert déli határaink szomszédosak Jugoszláviával. Az áruoló Rajk peréből ismerjük az imperialisták és Titóék sötét terveit, melyeknek célja a kapitalizmus visszaállítása a népi demokratikus országokban és magában a Szovjetunióban is. Nekünk könyvtárosoknak többek között az a feladatunk, hogy olvasóközönységünket megismertessük ezeknek az elvetemült áruolóknak igazí arculatával. E feladatunk megkönnyítésére válogattuk össze az alábbi könyveket:

A Titó-banda az imperialisták kémszervezete

Szikra, 1950. 59 l.

(Nemzetközi kérdések 7. sz.)

Ez a füzet tartalmazza a Kommunista Pártok Tájékoztató Irodájának határozatát, mely megállapította, hogy a »Titó—Rankovics-klikk ellenjorradalmi politikájának eredményeképpen Jugoszláviában kommunistaellenes, fasiszta típusú rendőrállam alakult ki.«

Gerő, Minajev, Piradov, Judin elvtársak cikkei megvilágítják az áruolás politikai hátterét. Élesen domborodik ki a műből a Titó-banda népámító politikája, melyet Sztálin elvtárs kiváló előrelátása és ébersége leplezett le.

Köszev Dino: Titóék álarc nélkül

Ford. Popov Nikoláj. Szikra, 1951. 180 l.

Tisztában kell lennünk azzal: sem Titó, sem a jugoszláv kormány többi tagja a felszabadulás után nem akarták a népi demokratikus rendszert és azon keresztül Jugoszláviában a szocializmus építését. Az, hogy eleinte mégis olyan intézkedéseket tettek, melyek lényegében a kapitalizmus felszámolása felé kezdtek vezetni, nem azért csinálták, mintha komolyan meg akarták volna ezt a programot valósítani, hanem mert a jugoszláv dolgozó nép nyomása alatt kénytelenek voltak így cselekedni, nehogy idejekorán lelepleződjének saját tömegeik előtt. Számolniok kellett a jugoszláv nép lelkében élő szovjetbarátsággal is. Ezért nem nyíltan, hanem álcázva, megtévesztő módon vitték vissza Jugoszláviát a kapitalizmus rabságába.

Köszev világos és közérthető dialektikus módszere segítségével könnyen megtaláljuk az események összefüggését és a szerző el-

éri célját, amikor közreadja a titóista banda bűnös multjáról és jelenéről szóló anyag egy részét: megmutatja az olvasónak az imperializmus ügynökeit álarc nélkül.

Krsztonosics O.:

A Titó-klikk népellenes politikája

Művelt Nép, 1951. 54 l.

(Szocialista Kultúráért 12.)

A Titó-klikk nemcsak a gazdasági és katonai terror eszközeit használja fel a nép haragjának megfélemezésére, hanem a kultúra frontján is latbaveti aljas eszközeit: kíméletlenül üldözi a haladó tudományt, irodalmat, művészetet. Krsztonosics tanulmányai rádöbbentik az olvasót arra, hogyan csempészik be az irodalmon, filmen, rádióon keresztül az amerikai imperializmus »dollár-ideológiáját« a jugoszláv kultúrába. A köznevelést és sportot is annak a célnak szolgálatába állítják, hogy a dolgozó tömegek osztályöntudatát eltompítsák.

Asztalos Sándor: Mitra

Szépirodalmi Könyvkiadó, 1951. 67 l.

Asztalos Sándor elbeszélő költeménye Mitra Milanovics jugoszláv partizánasszony harcok életén keresztül mutatja meg nekünk a titóizmus durva, elállatiasodott arculatát. Mitra minden szava lángol, ha a nép őszinte, igaz szeretetét tolmácsolja a felszabadító Szovjetunió iránt, de szava, mint a jeges szél seper, ha az áruolók sötét bűnéről beszél. Asztalos munkája nemcsak művészi és politikai értékénél fogva jelentős, hanem azért is, mert erősíti bennünk a hazafiasságot, táplálja a proletár nemzetköziség érzését és ugyanakkor felszítja a gyűlöletet a háborús uszítókkal szemben.

RUDAS KLARA

*

Malcev: Jugoszláv tragédia

Új Magyar Könyvkiadó. 1952.

Zagorjanov hadnagy naplója alapján íródott a regény. A harcokban edzett, tapasztalt szemtanú hiteles feljegyzései világítják meg az olvasó számára a jugoszláv nép tragédiáját: hősiességét a szabadságért vívott harcokban és a Titó-vezérek áruolását.

A vezérkar tagjai élükön Titóval, Rankovicsal, a háttérben Vlado Dedijer szerb milliommossal és az angol-amerikai szövetségeseikkel, mint »tanácsadókkal« — hátba-

támadják a jugoszláv népet. Mindent megtesznek, hogy a partizánok lelkesedését megtörjék, erejüket fékezzeék. A harcosok fogcsikorgatva nézik a német megszállók garázdálkodásait. A Tito-vezérkar parancsai minden egyes készülő akciót meghiúsítanak. Ha ez nem sikerül, akkor engedélyt adnak a támadásra, de az ilyen bevetések mindig, szinte »végzetszerűen« a partizánok vereségével végződnek.

Zagorjanov és az ősi szerb népszokás szerint testvérévé fogadott Jovan Miletics politikai megbízott egyre fokozódó megdöbbenéssel figyelik az eseményeket. Miletics becsületes hazafi, aki a szovjet nép iránti szeretetből és tiszteletből magát Korcsaginak nevezi és »Az acélt megedzik« hősenek neve alatt harcol.

Zagorjanov és Korcsagin a maguk módján felveszik a harcot a hazaáruló vezérkar parancsai ellen. Egyéni kezdeményezésükből megszületik az első győzelem, amelynek hírére a partizánok kitörő örömmel fogadják. Az árulók körében azonban más vélemény alakul ki, ők »fegyelmetlenség«-nek minő-

sítik a sikerrel végrehajtott támadást. A fegyelmetlenséget pedig Titóék halállal büntetik.

Az árulók bandája — miután Zagorjanov halála »árnyékot vethetne az orosz emberekkel fennálló szivélyes és barátságos viszonyra« — csak akkor meri meggyilkoltatni orvul a szovjet hadnagyot, amikor az fontos megbízással átlépi a jugoszláv határt, hogy találkozzék a Bulgáriát felszabadító Szovjet Hadsereggel.

Malcev lendületes, mindvégig feszültséget keltő írása aktualitását csak növeli az a tény, hogy a jugoszláv tragédia utolsó felvonása itt zajlik, déli határaink mentén. A regény elolvasása után napnál világosabb az olvasó előtt a Tito-féle uralom tarthatatlansága. A jugoszláv nép szabadságvágyát, a Szovjetunió iránti szeretetét, ragaszkodását nem lehet sokáig elfojtani.

Malcev írásából árad a jugoszláv népbe vetett hit, a nép erejébe vetett rendíthetetlen bizalom: hamarosan le fogják rázni gyűlölt bilincseiket.

Gy. L.

Két felszólalás az Országos Népművelési Értekezletről

KEREKES ANDRÁS,

a somogy megyei könyvtár vezetője:

Megbeszélte a helybeli pártiskolával, a pártbizottságokkal, a különböző propagandista iskolákkal, hogy csoportosan látogassák meg a megyei könyvtárat. A DISZ tagjai is meglátogatták a megnyitás után megyei könyvtárunkat. A fiúgimnázium magyar tanárai osztályait a magyar órákon hozták el a könyvtár megtekintésére. Ezeket a látogatásokat megfelelő tájékoztató előadással kapcsoltuk össze.

Ennek a propagandának már kezdeti eredményei is vannak, mert a múlt hónapban a megyei könyvtár 290 olvasóval gyarapodott. A kikölszönzött kötetek száma pedig 1000 kötettel múlta felül az előző havit. Propagandánk következő lépése, hogy a két mozi és a színház előcsarnokában, továbbá az SZTK-székház és a vasúti állomás előcsarnokában erre a célra készített vitrineket helyeztünk el. Ezekben a vitrinekben az időszerű eseményekkel kapcsolatos könyvanyagot állítjuk össze. Szeptemberben a Móricz-jubileummal, a néphadsereg napjával és a Kossuth-ünnepséggel kapcsolatos anyagot állítottuk ki.

A minisztertanácsi határozat értelmében a megfelelő módszertani feladatokat is megkíséreljük megoldani. Nem elégszünk meg a különböző propagandaeszközök fel-

használásával, hanem ezeknek a hatását is igyekezünk lemérni. Így tudtuk meg azt, hogy diákolvasóink révén már sok szülő is beiratkozott a könyvtárba. Altalában megkérdezzük a beiratkozótól, hogy mi hozta őket ide, mi készítette őket arra, hogy beiratkozzanak. Itt szeretném megemlíteni, hogy nem kicsiny az az összeg, amelyet megyei könyvtárunk külső és belső szépségének kialakítására fordítottunk. Ez nem volt felesleges, hiszen nagyon sokan azért jönnek a könyvtárba, mert azt mondják: *most látjuk, milyen döntő és fontos ügy lehet az, amelyre népi demokráciánk, pártunk és kormányunk ilyen komoly összegezt fordít.* A többi feladat már reánk, könyvtárosokra vár. A mi dolgunk, hogy akik bejöttek a könyvtárba, ne csak kíváncsiskodók maradjanak, hanem hűséges olvasókká is váljanak.

A jövő évi feladatok közül megemlítem, hogy a minisztertanácsi határozat végrehajtása keretében Somogy megye négy újabb járási könyvtárat kap. Ezeknek megszervezését nem halaszthatjuk a jövő esztendőre, hanem a járási tanácsokkal együtt már most keresünk helyiségeket a járási székhelyeken. Hét újabb könyvtárost küldtünk el az öthónapos és az öhetes könyvtáros iskolába, hogy a járási könyvtárak jól képzett könyvtárosokat kapjanak és munkájukat jól el tudják végezni. A me-

gyei pártbizottság irányítása mellett a megyei könyvtár 48 oldalas képes füzetet készített az ötéves terv megyei eredményeiről.

A könyvtár feladatai a békeharc területén igen fontosak, hiszen Tito Jugoszláviájával határos megye vagyunk, három járásunk esik a határvonalba. Ezért az első járási könyvtárát éppen Nagyatádon, a határsávbán létesítettük. Ez év végére mind a három járás területén felállítjuk a könyvtárát és ezzel is igyekezünk az ellenséges propaganda hatását ellensúlyozni, illetve népi demokráciánk védelmére építő propagandát kifejteni.

Megyénkben már nagyon sok község kéri, követeli a könyvtárát. Somogyvár község tanácsának végrehajtó bizottsága beadvánnyal fordult a megyei könyvtárhoz. Azt írják: miért nem kapnak még mindig népkönyvtárát, holott ezt már réggen igényelték.

Igérem, hogy a megyei könyvtár és a népkönyvtárak Somogy megye területén ez év végéig az olvasók számát legalább 4000 fővel, a havi kölcsönzések számát pedig legalább 8000 kötettel emelik.

SZIGETI ERNŐ,

a baranyamegyei tanács népművelési osztályának vezetője:

Az Alkotmány ünnepén avattuk fel a megyei könyvtárát és két járási könyvtárunkat. E könyvtárak létrejöttét a Megyei Tanács háromszor 20.000 forinttal támogatta. A megyei könyvtár olvasóinak száma emelkedik. A régi pécsi városi könyvtár olvasóinak száma 1952 január 1-én 830 volt, augusztus 20-ig 220 olvasóval emelkedett. Ma a megyei könyvtár olvasóinak száma eléri az 1500-at, tehát augusztus 20 óta több, mint 400 új olvasóval gyarapodott a könyvtár. A napi könyvforgalom pedig az utóbbi időben már megközelítette a 400-at.

Célul tűztük ki, hogy a megyei könyvtár olvasóinak számát december 21-re. Sztálin elvtárs születésnapjára 3000 főlé emeljük. A falusi könyvtáraknál az augusztusi olvasók létszámát december végéig 50%-kal szeretnénk emelni. Ezért egy mozgalmat indítottunk el, melynek célja, hogy minden aktív olvasó egy új olvasót szerezzen. Azért merünk ilyen rövid időre ilyen komoly célkitűzéseket magunk elé tűzni, mert van megyei könyvtárunk és ez nemcsak a pécsi olvasók számára emelésében ad segítséget, hanem az egész megye könyvtári munkájának megjavításában is. Eddig kénytelenek voltunk a három körzeti könyvtárral külön-külön foglalkozni. Most pedig a megyei könyvtáron keresztül egységes irányítást tudunk adni, főleg módszertani útmutatások területén.

Azt hiszem, elérkezett annak is az ideje, hogy a Népművelési Minisztérium Könyvtárosztálya és a Népkönyvtári Központ a megyei könyvtáron keresztül irányítsa a járási könyvtárakat.

A könyvtári statisztika begyűjtését hét könyvtár kivételével idejében bevégeztük. Összesen 552 könyvtár küldött be adatokat. A statisztikát még mi is csak igen felületesen értékeztük, de már eddig is igen érdekes és fontos dolgok jutottak tudomásunkra. Eddig például, a SZOT-tól kapott értesülés szerint, úgy tudtuk, hogy az üzemi munkásság 25—28%-a, olvasója az üzemi könyvtáraknak és az üzemi könyvtárak eléig nagy forgalmat bonyolítanak le. Kiderült, hogy ez nem így van, mert az üzemi könyvtárak könyvei sokkal rosszabbul vannak kihasználva, mint például a falusi népkönyvtárak könyvei. Amíg a pécsi üzemekben például 45.098 könyvből 6290 olvasó 31.580 könyvet kölcsönzött ez év első nyolc hónapjában, addig három járás népkönyvtáruk 20.878 könyvből 4230 olvasó 29.030 könyvet vett ki ugyanezen idő alatt. Míg tehát az üzemekben 8 hónap alatt csak a könyvek 70%-át kölcsönözték ki, addig falum minden könyvet, állagosan véve, majdnem kétszer vettek el. Mi a falusi eredményei sem vagyunk meglepedve, de úgy látjuk, hogy üzemeinkben a helyzet még súlyosabb, ezért most itt is kérem a SZOT segítségét is.

A SZOVJET KÖLTÉSZEZET ANTOLÓGIÁJA

Több esztendői munka után készült el, s jelent meg a szovjet költészet első átfogó, magyar nyelvű gyűjteménye — a több, mint 40 éves Szovjet Költészet Antológiája — amelyet Hidas Antal és Szergej Kirszanov tervezete alapján Kardos László szerkesztett. A díszes, ünnepi köntösben megjelent kötet 105 szovjet költő alkotását — 356 verset — tartalmaz, melyeket 74 magyar költő, műfordító ültetett át magyar nyelvre. Az antológia elején az orosz költők szerepelnek, majd a további tizenöt szövetséges köztársaság költésze, azután az autonóm köztársaságok költői, végül az *„Északi népek költészei*” című népköltészeti termékek tartalmazó csoport.

A fordítók közül legtöbbet dolgozott Hidas Antal és Kardos László, továbbá Képes Géza, Gáspár Endre, Lányi Sarolta, Vas István, Szabó Lőrinc, Somlyó György, Weörös Sándor, de fordításaikkal szerepelnek az antológiában nevesebb költőink közül Benjámin László, Aczél Tamás, Zelk Zoltán, Kónya Lajos, Kuczka Péter, Devecseri Gábor stb. A kötet végén életrajzi jegyzetek találhatók, amelyeknek az antológiától függetlenül is megvan a maguk filológiai és irodalomtörténeti értéke, mert az itt közölt adatok zöme először jelent meg magyarul. A kötetet világos és érdekes szömagyarázatok jegyzéke zárja le. Az antológiát, amelynek nyomdai munkálatait Lengyel Lajos vezetése alatt a budapesti Szikra Nyomda kollektívája végezte, Végh Gusztáv illusztrálta.